कैलाली जिल्लाका कक्षा छमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन

रत्ना धामी

परीक्षा क्रमाङ्क : ७२२८०८४/०७५

त्रि.वि.दर्ता क्रमाङ्क : ९-२-६८३-९२-२००९

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षाअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह चौथो सत्र नेपा.शि. ५४४ पाठ्यांशको प्रयोजनका लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

त्रि.वि., कीर्तिपुर ।

२०७५/२०१९

प्रतिबद्धता पत्र

कैलाली जिल्लाका कक्षा छमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन शीर्षकमा प्रस्तुत शोधपत्र तयार पार्दा ल्याइएका प्राथमिक स्रोतका सामग्री मौलिक रहेका छन् भने द्वितीयक स्रोतबाट उपयोगमा ल्याएका सामग्री सन्दर्भाङ्कन गरिएको छ । यस शोधपत्रका अंश अन्य प्रयोजनका लागि उपयोग र प्रकाशनमा आएका छैनन् भन्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु ।

....

शोधार्थी

रत्ना धामी

मिति : २०७५/११/२५

शोधनिर्देशकको सिफारिसपत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली भाषा शिक्षा विभाग स्नातकोत्तर तह चौथो सत्रकी छात्रा रत्ना धामीले *कैलाली जिल्लाका कक्षा छमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन* शीर्षकको शोधपत्र मेरो निर्देशनमा रहेर तयार पार्नुभएको हो । निकै परिश्रमपूर्वक तयार पारिएको यस शोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

....

उपप्रा. गीता खनाल

शोधनिर्देशक

शिक्षाशास्त्र सङ्काय

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

त्रि.वि., कीर्तिपुर

मिति : २०७६/०१/०२

April 15, 2019

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह चौथो सत्रको नेपा.शि. ५४४ पाठ्यांशको आवश्यकता पूर्तिका लागि छात्रा रत्ना धामीद्वारा *कैलाली जिल्लाका कक्षा छमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन* शीर्षकमा तयार गरिएको यो शोधपत्र स्नातकोत्तर उपाधिका लागि उचित ठहरिएकाले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोध मूल्याङ्कन समिति

१. प्रा.डा. रामप्रसाद भट्टराई (विभागीय प्रमुख) ....

२. प्रा.डा. रामचन्द्र लंसाल (शोधविशेषज्ञ) ....

३. उपप्रा. गीता खनाल (शोधनिर्देशक) ....

मिति : २०७६/०१/२४

May 7, 2019

कृतज्ञताज्ञापन

शोधकार्य एक आफैंमा गहन र जटिल विषय हो । यो कार्य सम्पन्न गर्नका लागि कठोर परिश्रम तथा धैर्यको आवश्यकता पर्ने कुरा यस अनुसन्धानका क्रममा थाहा भएको छ । प्रस्तुत शोधपत्र मैले त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत नेपा.शि. ५४४ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ तयार पारेकी हुँ । शोधपत्रको लागि प्रस्तावना तयार गर्ने कार्यदेखि सामग्री निर्माण, तथ्याङ्क सङ्कलन, विश्लेषण तथा परिमार्जन गरी अन्तिम रूप दिनका निम्ति आफ्नो अमूल्य समय खर्चेर मलाई समय दिनुहुने शोधनिर्देशक श्रद्धेय गुरुआमा उपप्रा. गीता खनालप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । उहाँको निरन्तर उत्साहवर्द्धक प्रेरणा, कुशल निर्देशन तथा महत्त्वपूर्ण सुझावको कारण यो अध्ययन सार्थक भएकाले यसको प्रथम श्रेय उहाँलाई नै दिँदै हार्दिक आभार समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

प्रस्तुत शोधपत्रका लागि समयमा नै मेरो शोधप्रस्ताव स्वीकार गरी अध्ययन थालनी गर्न सहयोग पुऱ्याउने विभागीय प्रमुख प्रा.डा. रामप्रसाद भट्टराई एवम् नेपाली भाषा शिक्षा विभागका सम्पूर्ण गुरुवर्गहरुप्रति हार्दिक आभार सहित कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । शोधकार्यमास हयोग पुऱ्याउने विभिन्न पुस्तकका लेखक, शोधपत्रका शोधार्थीहरु तथा तथ्याङ्क सङ्कलनमा सहयोग पुऱ्यासनु हुने विद्यालयका प्रधानाध्यापक, शिक्षक र विद्यार्थीहरुलाई विशेष रुपमा धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

आफ्नो प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष लगानी तथा विभिन्न परिस्थितिका बाबजुत मलाई यहाँसम्म पुऱ्याउनु हुने पुजनीय बुवा मिनबहादुर धामी र आमा हिमादेवी धामीप्रति आजीवन ऋणी छु । मेरो उज्ज्वल भविष्यको कामना गर्दै मन, धन र बचनले पूर्ण रुपमा सहयोग गर्नुहुने श्रीमान् छविलाल जोशी प्रति सधैं नै गुनी छु । सामग्री सङ्कलनको लागि सहयोग गर्ने भाइ भवानी देवकोटालाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । प्रस्तुत शोधपत्रलाई पूर्ण आकार दिनका लागि मेरा आदरणीय गुरुवर्ग, आफन्तजन इष्टमित्र तथा साथीहरूबाट प्राप्त सल्लाह, सुझाव र हौसलाले महत्त्वपूर्ण सहयोग प्राप्त भयो । यसका लागि म उहाँहरूप्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । अध्ययन अनुसन्धान विश्लेषण तथा प्राविधिक पक्षका सम्बन्धमा यसमा केही कमीकमजोरी भएको भए त्यसलाई विनम्रतापूर्वक स्वीकार गर्दछु । शोधपत्र टाइप गरी सहयोग पुऱ्याउनु भएकोमा 'जी' कम्प्युटर सेन्टर, कीर्तिपुरलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै यो शोधकार्य लेखन सफल पार्नका लागि आर्थिक सहयोग गर्ने विश्वविद्यालय अनुदान आयोग, सानोठिमी, भक्तपुरप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । (MRS/75-76/Edu-37)

अन्त्यमा प्रस्तुत शोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि नेपाली भाषा शिक्षा विभाग समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

रत्ना धामी

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

त्रि.वि., कीर्तिपुर

शोधसार

प्रस्तुत शोधको शीर्षक *कैलाली जिल्लाका कक्षा छमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन* रहेको छ । प्रस्तुत शोधकार्यमा कैलाली जिल्लाका कक्षा छमा अध्ययनरत समग्र विद्यार्थीको शब्दभण्डार क्षमताको पहिचान गर्नु, लैङ्गिकताका आधारमा उक्त तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन गर्नु, विद्यालयको प्रकृति र भाषिक पृष्ठभूमिका आधारमा उक्त तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन गर्नु जस्ता उद्देश्य राखिएका छन् ।

प्रस्तुत शोधपत्र कैलाली जिल्लाका कक्षा छमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको लिखित अभिव्यक्ति नै प्राथमिक स्रोतको रूपमा लिइने छ । प्रस्तुत शोधकार्यका लागि तथ्याङ्क सङ्कलन गर्दा कक्षा छ को नेपाली किताबका हरेक वर्गका शब्दहरूको उचित प्रतिनिधित्व हुने गरी प्रश्नहरू निर्माण गरिएको छ । पहिचनात्मक प्रकृतिका (पर्यावाची; विपरीतार्थी; अनेकार्थी, शब्दार्थ, जोडा मिलाऊ) प्रश्नहरू २५ वटा र उत्पादनात्मक प्रकृतिका (वाक्यमा प्रयोग खाली ठाउँमा भरेर निबन्ध लेखन) प्रश्न २५ वटा गरी जम्मा ५० वटा प्रश्नहरू निर्माण गरिएको छ । प्रश्न निर्माणसँग उत्तर कुञ्जिका पनि निर्माण गरिएको छ । प्रस्तुत शोधकार्य शीर्षकको प्रकृति अनुसार पूर्वअध्ययन, पाठ्यपुस्तक, लेखनरचना पत्रपत्रिका लगायतका अन्य सामग्रीहरूलाई आधार बनाएर अध्ययन गरिएको छ ।

प्रस्तुत शोधकार्यको निष्कर्ष बुँदागत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ :

- समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको विश्लेषण गर्दा उच्चस्तर र अतिउच्चस्तरको शब्दभण्डार क्षमता भएका विद्यार्थीहरू ७३ प्रतिशत रहेकाले उनीहरूले शब्दभण्डार क्षमता राम्रो रहेको देखिन्छ ।
- समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको मध्यमानका आधारमा हेर्दा मध्यमानभन्दा माथि ६२ प्रतिशत र मध्यमानभन्दा तल ३८ प्रतिशत विद्यार्थीहरू देखिनुले समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार राम्रो रहेको देखिन्छ ।
- छात्र विद्यार्थीहरूको उच्चस्तर तथा अति उच्चस्तरको शब्दभण्डार क्षमता ८२ छात्रा विद्यार्थीहरूको ६२ रहेको छ । तुलनात्मक रूपमा छात्रको शब्दभण्डार क्षमता बढी रहेपनि समग्रमा छात्रछात्रा दुवै विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता राम्रो देखिन्छ ।

- छात्रहरूको शब्दभण्डार क्षमताको मध्यमान ७०.५ रहेको छ र छात्राको मध्यमा ७५.२ रहेको छ । तुलनात्मक रूपमा छात्राको शब्दभण्डार क्षमता बढी रहे तापनि दुवैको प्राप्ताङ्कको अन्तर वा फैलावट बढी नै रहेको देखिन्छ ।

- सामुदायिक विद्यालयका उच्च र अति उच्चस्तरको शब्दभण्डार क्षमता भएका विद्यार्थीहरू ६६ प्रतिशत र संस्थागततर्फ ८२ प्रतिशत रहेको छ । तुलनात्मक रूपमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको तुलनात्मक संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता उच्च रहे तापनि दुवै विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता राम्रो रहेको देखिन्छ ।

- सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको मध्यमान ६२ रहेको र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डारका क्षमताको मध्यमान ७३.४८ रहेको छ । तुलनात्मक रूपमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता बढी रहे तापनि दुवै विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता रहे तापनि दुवै विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता राम्रो रहेको देखिन्छ ।

- सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको मानक विचलन १७.५७ रहेकोमा संस्थागत तर्फका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको मान विचलन ९.३२ रहेकोले सामुदायिक विद्यालयका तुलनामा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्राप्ताङ्कको अन्तर वा फैलावट कम रहेको देखिन्छ ।

- भाषिक पृष्ठभूमिका आधारमा उच्च र अति उच्चस्तरको शब्दभण्डार क्षमता भएका नेपाली मातृभाषी विद्यार्थी ८२ प्रतिशत र अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरू ६६ प्रतिशत रहेको छ । तुलनात्मक रूपमा अन्य मातृभाषी भन्दा नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता बढी देखिए तापनि दुवैको शब्दभण्डार क्षमता राम्रो रहेको देखिन्छ ।

- नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको मध्यमान ७३.४ रहेको र अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको मध्यमान ६२.०८ रहेको छ ।

तुलनात्मक रूपमा अन्य मातृभाषीको तुलनामा नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता बढी भए तापनि दुवै विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता राम्रो रहेको देखिन्छ ।

- नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको मानक विचलन ७.०१ रहेको र अन्य विद्यार्थीहरूको मानक विचलन १५.८३ रहेको छ । तुलनात्मक रूपमा अन्य मातृभाषीका तुलनामा नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको प्राप्ताङ्क बिचको अन्तर वा फैलावट कम रहेको देखिन्छ ।

विषयसूची

पृष्ठ

अध्याय एक

शोधपरिचय

१.१ पृष्ठभूमि १

१.२ समस्याकथन २

१.३ शोधको उद्देश्य ३

१.४ शोधकार्यको औचित्य /उपयोगिता ३

१.५ शोधकार्यको सीमाङ्कन ४

१.६ शोधको रूपरेखा ४

अध्याय दुई

पूर्वकार्यको समीक्षा र सैद्धान्तिक अवधारणा

२.१ पूर्वकार्यको समीक्षा ५

२.१.१ पुस्तक समीक्षा ५

२.१.२ शोधकार्यको समीक्षा ७

२.१.३ पूर्वकार्यको महत्त्व १२

२.२ सैद्धान्तिक अवधारणा १२

२.२.१ शब्दभण्डारको वर्गीकरणका आधार १३

२.२.२ शब्दभण्डार शिक्षणको आवश्यकता/प्रयोजन २१

२.२.३ शब्दभण्डार शिक्षणका कार्यकलाप २२

अध्याय तीन

अध्ययन विधि तथा प्रक्रिया

३.१ जनसंख्या २४

३.२ प्रतिनिधि नमुना छनोट २४

३.३ तथ्याङ्क सङ्कलनका स्रोतहरू २४

३.३.१ प्राथमिक स्रोत २४

३.३.२ द्वितीयक स्रोत २५

३.४ तथ्याङ्क विश्लेषण २५

अध्याय - चार

समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन

४.१	समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता	२६
४.२	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता	२७

अध्याय पाँच

लैङ्गिकताका आधारमा विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन

५.१	छात्रहरूको शब्दभण्डार क्षमता	३०
५.२	छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमता	३१
५.३	छात्र र छात्रा विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तुलना	३३
५.४	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्रहरूको शब्दभण्डार क्षमता	३४
५.५	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमता	३६
५.६	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्र र छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तुलना	३७

अध्याय छ

विद्यालयका प्रकृतिका आधारमा विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको अध्ययन

६.१	सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता	३८
६.२	संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता	३९
६.३	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तुलना	४१
६.४	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता	४३
६.५	मध्यमान र मानक चिलनका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता	४५
६.६	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तुलना	४६

अध्याय सात

भाषिक पृष्ठभूमिका आधारमा विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता

७.१	नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता	४७
७.२	अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता	४८
७.३	नेपाली मातृभाषी र अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तुलना	५०

७.४ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता ५२

७.५ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमता ५३

७.६ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा नेपाली मातृभाषी र अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तुलना ५५

अध्याय आठ

सारांश, निष्कर्ष र उपयोगिता

८.१ सारांश ५७

८.२ निष्कर्ष ५९

८.३ उपयोगिता ६१

८.३.१ नीतिगत उपयोगिता ६१

८.३.२ प्रयोगगत उपयोगिता ६१

सन्दर्भसामग्री सूची ६२

परिशिष्ट

व्यक्तिवृत्त

तालिका सूची

पृष्ठ

१. समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क २७

२. मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क २८

३. छात्रहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ३०

४. छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ३२

५. छात्र र छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ३३

६. मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्रहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ३५

७. मध्यमान र मानक विचलन आधारमा छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ३६

८. मध्यमान र मानक विचनका आधारमा छात्र र छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तुलना ३७

९. सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ३८

१०. संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ४०

११. सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ४१

१२. मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ४३

१३. मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ४५

१४. मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ४६

१५. नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ४७

१६. अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूका शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ४९

१७. नेपाली मातृभाषी र अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ५०

१८. मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शबदभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ५२

१९. मध्यमान र मानक विचलनको आधारमा अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ५४

२०. मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा नेपाली मातृभाषी र अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क ५५

चित्र सूची

		पृष्ठ
१.	समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	२७
२.	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा समग्र विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	२८
३.	छात्रहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	३१
४.	छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	३२
५.	छात्र र छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	३४
६.	मध्यमान र मानक विचलन आधार छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	३५
७.	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्राहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	३६
८.	सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	३९
९.	संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	४०
१०.	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	४२
११.	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	४४
१२.	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	४५
१३.	नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	४८
१४.	अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	४९
१५.	नेपाली मातृभाषी र अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	५१
१६.	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा नेपाली मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	५३
१७.	मध्यमान र मानक विचलनको आधारमा अन्य मातृभाषी विद्यार्थीहरूको शब्दभण्डार क्षमताको तथ्याङ्क	५४